

Бедрій Д.І., к.т.н., заступник директора з наукової роботи
ДП “Український науково-дослідний інститут радіо і телебачення”

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМИ ПРОЕКТАМИ

В рамках дослідження розглянуті процеси проектно-орієнтованого управління науковими проектами.

Ключові слова: науковий проект, проектний підхід, проектно-орієнтоване управління, людські ресурси, конфлікти.

Постановка проблеми та мета дослідження. У світі рівень розвитку науки та техніки є визначальним чинником прогресу суспільства та підвищення добробуту громадян. В ході підготовки до останніх парламентських слухань на тему “Про стан та проблеми фінансування освіти і науки в Україні”, які були проведені 16 листопада 2016 року [1], вітчизняні науковці відмітили, що у світі стрімко зростає наукоємність валового внутрішнього продукту, збільшується кількість зайнятих у науково-технічній сфері, нарощуються кошти на її фінансове та ресурсне забезпечення. Світовий ринок наукоємної продукції зростає в 2-2,5 рази швидше порівняно із темпами росту світової економіки.

На сьогоднішній день в Україні наука втратила функції впливу на соціально-економічний розвиток держави, до критичного рівня знизився показник вітчизняного науково-технічного потенціалу, що стало загрозою національній безпеці України [1]. Тому пріоритетність державної підтримки розвитку науки є джерелом економічного зростання й створення умов для реалізації інтелектуального потенціалу громадян у сфері наукової та науково-технічної діяльності для задоволення соціальних, економічних, культурних та інших потреб населення та промисловості країни.

В чинній нормативній базі України з питань наукової та науково-технічної діяльності [2] надано визначення науковому проекту та науковому результату.

Метою даної роботи є визначення особливостей проектно-орієнтованого управління науковими проектами.

Результати дослідження. За результатами дослідження були виявлені особливості та характеристики проектно-орієнтованого управління науковими проектами [3].

В процесі застосування проектного підходу до управління діяльністю наукових установ кожне окреме наукове дослідження можна розглядати як окремий науковий проект, який має унікальний результат, обмежений час виконання, визначену вартість та певні вимоги до майбутнього результату [3,4]. Виходячи із того, що науковим результатом є нове наукове знання [3,5], яке одержане в процесі проведення фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване у формі звіту, повідомлення про науково-дослідну роботу, наукового відкриття тощо, особливостями наукового проекту є нетрадиційність та трудомісткість.

Нетрадиційність пояснюється тим, що в ході реалізації наукового проекту науковцям доводиться проводити в більшості випадків дослідження предметної галузі в умовах невизначеності її подальшого розвитку.

Реалізація наукових проектів – це трудомістка діяльність, в якій більшість часових, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів припадає на проведення наукових досліджень з метою отримання наукових та науково-технічних результатів. Основними виконавцями наукових проектів є вчені [3,6].

Тому керівнику наукового проекту доводиться розв'язувати ряд специфічних задач, пов'язаних із мотивацією праці, конфліктами, виконанням, контролем, відповідальністю, комунікаціями, владою, лідерством тощо [6].

Висновки. В даному дослідженні розглянуто процеси управління науковими проектами та виявлено, що в ході їх реалізації необхідно велику увагу приділяти саме створенню сприятливих умов для роботи науковців, які дозволять уникнути конфліктів та стресів, що в свою чергу може позначитися на науково-технічному

рівні, своєчасному виконанні робіт та якості проекту, які в подальшому повинні забезпечити задоволення потреб стейкхолдерів проекту.

Література

1. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Про стан та проблеми фінансування освіти і науки в Україні" [Ел. джерело]: Верховна Рада України. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2133-19>. - Дата звернення: 14.11.2017.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» : за станом на 11 жов. 2017 р. [Ел. джерело]: Верховна Рада України. — Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>. — Дата звернення: 14.11.2017.
3. Бедрій Д. І. Управління людськими ресурсами в наукових проектах / Д.І. Бедрій // Управління розвитком складних систем. – 2015. - Вип. 24. – С. 16-22.
4. Руководство к своду знаний по управлению проектами / Project Management Institute, Inc. [5-е изд.]. — Project Management Institute, Inc. 14 Campus Boulevard Newtown Square, Pennsylvania 19073-3299 USA, 2013. — 586с.
5. Чимшир В.И. Проект как система [Монография] / В.И. Чимшир, П.А. Тесленко. — Одесса : Институт креативных технологий, 2011. — 159 с.
6. Бедрій Д.І. Застосування ціннісно-орієнтованого підходу до управління науковими проектами / Д.І. Бедрій, І.Б. Семко // Управління проектами у розвитку суспільства. Тези доповідей XIV міжнародної науково-практичної конференції 19-20 травня 2017 року. – Київ, 2017. – С. 39-40.